

át az arcán, amikor meglátta a megcsonkított kezű halottját. A rozszagtaltaligához lépett, és Tura haját gondosan megfésűlte, majd az arcát lemosta. Énekelve indulunk tovább fölfelé az általa kiválasztott magas fenyőfa irányába. Lent a síkságon morajlott a menekűlők rohanása. Mi a bevégett sorsban megnyugodva énekelűtűnk.

Igor Szalmi a hátizsákjából egy hosszú kötelet vett elő, és Tura karjai alatt a testét átkötötte, majd a másik végét a derékszűjához erősítve elkezdett a fenyőfára mászni a menedékházból hozott létra segítségével. Aztán az ágak tövénel kapaszkodott fölfelé. Egészen eltakarták már a zöld fenyőlombok. Én folytattam az éneket ott, ahol a kapitányunk abbahagyta. Amikor megfelelő magasságba ért, egy erősebb gallyon átvette a derekáról leoldott kötelet, és a kötél végét fogva fokozatosan jött a létrán lefelé. Aztán a közelembbe érve ledobta nekem. Minden előzetes megbeszélés nélkül tudtam, mit kell tennem, mintha csak harangozó kötél lenne, elkezdtem lefelé húzni. Rigó is segített. Lassan, ünnepélyesen húztuk a kötelet, és mindhárman énekelűtűnk. Kapitányunk irányította a holttestet, hogy el ne akadjon a gallyak között. Tura pedig néha megfordulva nézett a világ mind a 4 égtája felé, míg csak el nem nyelték a zöldombok.

Igor Szalmi munkához látott. A drága holttestet lassan, ünnepélyesen a fa törzséhez kötözte. Vontatott éneklésűnk közben a kötél vége újból emelkedni kezdett. Miként a kígyó, úgy siklott felfelé aombok között, hogy teljesíthesse szent kötelességét. Folyton énekelűtűnk. Meleg szellő fűjt lágyan Bősárcány felől. Ősanyánk életadó szele száguldva közeledett. Sűtött a Napasszony erősen, és víz cseppent a kezem fejére. Kapitányunk zokogva énekelűt. A meleg szellő belemarkolt szívembe, aztán én is sírva, fájdalmasan énekeltem. Csak Rigó nézett bambán maga elé értelmetlenül.

Áldozati italt ittam. Vörös köd borult szememre. Láttam a jövőt. Az újab 30 évet. A küzdés örömet, és a szenvedést. Aztán szívem hevesebben vert, mert ismét a békére gondoltam. Egyűtűtűnk énekelűtűnk a béke szent dalát.

– Énekelj új nap új Arvisurát!

Kapitányunk mellém érkezett és megfogta a kezem. Néztűnk a síkságot Tura szemével, majd összetörtűnk a létrát, és tűzet raktűnk belőle a horhosban, a szent áldozati helyen. Rigó kibontotta a hátizsákját. Kivette belőle a Bősárcányban kapott szalonnát, és nyárson csurdítva megsűtöttűnk Tura halotti torán. A kassaiak demizsonját is felismertem, amelyből selymes ízű tarcali bor csurgott a Világfelűgyelő Aranyfeje-delem Sztrecsnóról hozott poharába.

Tura lent maradt véres kabátja alól mintha valami megcsillant volna. Igor Szalmi lehajolt érte. Egy kis vászonzacskó, amelynek alján vérpecsét piroslott. Kapitányunk fogaival bontotta szét a csombékot, majd széthúzta a zacskó száját.

– Ugyan mi lehet benne? – kérdezte, miközben teljesen kibontotta. Egy csillogó női fejdísz húzott ki a zsákból. Szalmi barázdás, komor arca felengedett, és gyengéd mosollyal simogatta a napfényben csillogó ékszeret, a sziporkázó fényes boglárt. Ez a sámánok mindentlító szent köve!

– Hiszen ez meg As fejedelemaaszonyának, Piroskának a fejdísze Joli Tórem boglárjával. Ez volt hát szegény Tura titka! Milyen rajongással mesélte nekem még Penza mellett, hogy asszonyaik ezt a fejdíszet viselik az eskűvűjűkűn. Az el-

süllyedt földrésről származó követ csak akkor szabad a rejtkehelyéről kivenni, ha egy menyasszonynak teszik a fejére. Ide került hát öröklés jogán a csillogó fejedelmi ékszer. De nézd csak, Baraca, valami papírféle esett ki belőle! Add csak ide! Olvassuk el! Iparkodtunk Tura írását megfejteni. Rigót addig őrségbe állítottuk.

Az ékszerről való rendelkezés volt benne.

– Piroskának a fejére tegyétek menyasszonyi díszként! – olvasta könnyes szemmel kapitányunk az orosz betűkkel írt végrendeletet. – Használat után az Élet kegyhelyére kell visszavinni!

Mellette pedig egy szarvasbőr tekercsen rovással írva:

„Szalavaré Tura adja Baracának!”

Sokáig nézegettük, kapitányunk próbálta megfejteni a tartalmát, melyen egy tömörített Arvisura-történet volt.

– Ki-ki tél, be-be nyár! – szólalt meg Rigó jelzése.

Mindketten csücsörítettük a szánkát, de az izgalmaktól nem tudtunk fűtyülni. Rigó jelzett, mert Gergely megérkezett. Az áldozati füst nyomra vezette.

– Mi történt lent? – kérdeztem pihegő barátunktól.

– Hallottuk, hogy idehoztátok eltemetni... Sírtunk... Különösen Piroska... Egész éjjel sírdogált. Hiába vigasztalja Császárné, akinek az unszolására most készülődik az esküvőjére... Délután mennek a templomba... Fehér menyasszonyi ruhában...

– Tudod mit? Én elviszem neki a Joli Tőrem boglárját – szolt a kapitányunk és az ékszert a térképtáskájába csúsztatva elsiegett.

Rigó és Gergely éhes volt. Közösen ettünk az Arvisura ételmaradékából. Utána a kimerültségtől elszenderedtünk.

– Ki-ki tél, be-be nyár! – ébredtem Igor Szalmi jelzésére.

Rögtön válaszoltunk rá. Egy jól megpakolt hátizsákkal bukkant elő, majd vontatottan beszélni kezdett:

– Az őrség nyugatra menekült. Kísérteties csend van a városban. Átadtam Piroskának a boglárt, éppen akkor, amikor már felöltözött. Nagyon tetszett neki Tura küldeménye. A vékony mirtuszkoszorút levették a fejéről, helyette felerősítették az Obi Fejedelemasszony fejdíszét. Amíg Császárné a haját fésülgette, könnyes szemmel simogatta a gyönyörű ékszert az úzok vándorló kövével. Ragyogó napsütésben, hófehér menyasszonyi ruhában indultak a templomba. Amikor felzúgott az orgona, Piroska könnyezni kezdett, de nem hajtotta le a fejét. Az egyik Vág-menti mese valósággá vált. Egy szegénylegény megtalálta menyasszonyát, az álmok Piroskáját, aki büszkén tartotta homlokán a sziporkázó fejdíszet. Ez volt a legszebb ajándék, amelyben, mint menyasszony részesülhetett. Nem bírtam tovább nézni a szertartást, és a templom lépcsőjénél vártam meg az új párt. Öröm és szomorúság, béke és ágyúdörgés forgatagában reménykedtem egy jobb világ beteljesülésében. Piroska úgy jött ki az esküvőről, olyan álomszépen, könnytől csillogó szemmel, mint ahogy azt Tura megálmodta még a kijevei partizániskolában, hogy ilyen menyasszonyt fog szerezni Magyarországon. Akkor jót neveltünk rajta, de az álom most már valósággá vált. Csak nem az ő számára.